

18 februari 2025
Inspreektekst commissie Ruimte & Financiën
Dhr. Van Lieshout

Ik wil in deze commissie vergadering mijn visie geven over het genomen raadsbesluit om te opteren voor een gemeentelijke herindeling met de gemeenten Duiven, Doesburg en Zevenaar, hierna te noemen DDZ.

Dit besluit van de gemeenteraad is tot stand gekomen zonder enig overleg met de burgers in de gemeente, waarvan akte.

Uw gemeente hecht, gelet op de diverse nota's die zijn geschreven, belang bij de participatie van burgers. Hieruit mag men toch, als burger, tenminste concluderen dat de burger(s) inspraak hebben bij dit belangrijke principe besluit. De realiteit is echter dat er geen enkele mogelijkheid is geweest om als burger een reactie te geven bij de voorstellen over de herindeling die op tafel lagen.

Hoewel de gemeenteraad c.q. leden het mandaat van de kiezer hebben om besluiten te nemen, verbaast het mij dat bij zo'n belangrijke beslissing de burger of wellicht het plebs in uw ogen, hierbij niet betrokken is geweest.

Het is toch niet uit te leggen dat, wellicht maximaal 200 inwoners van de gemeente Westervoort, inclusief raadsleden/ leden van politieke partijen, bepalen wat er met de gemeente Westervoort gaat gebeuren, terwijl er bijna 12.500 kiesgerechtigden zijn boven de 18 jaar in de gemeente. Van deze burgers zijn maar liefst 74,4 % middelbaar of hoger opgeleid, dus zij zijn best in staat om een oordeel te geven over uw voorstellen.

Verder impliceert uw besluit dat de gemeente Arnhem geen gesprekspartner is in deze ontwikkeling omdat, zoals uit de nieuwjaars toespraak van de burgemeester blijkt, dat de cultuur verschillen te groot zijn en de invloed van Westervoort te klein op basis van het inwoneraantal.

Deze predictie veronderstelt dat de culturen tussen beide gemeenten grote verschillen zouden vertonen. Weliswaar hebben de beide gemeenten enige verschillen qua normen, waarden en omgevingsverschillen, maar deze verschillen zijn dermate klein dat het aanhalen van cultuurverschillen meer duiden op zoeken naar verschillen, dan dat er daadwerkelijke verschillen zijn.

Ook de opmerking dat de invloed van de gemeente Westervoort met haar 15.878 inwoners marginaal is bij het inwoneraantal van de gemeente Arnhem lijkt mij irrelevant, immers in verhouding met de DDZ gemeenten is de invloed van de gemeente Westervoort ook marginaal, gelet op het aantal bewoners.

Bovendien zijn de voorzieningen bij DDZ ook niet optimaal, geen grootstedelijke voorzieningen, zoals bij de gemeente Arnhem.

Ook de afstand, zoals deze door de burger wordt ervaren, naar Arnhem is relatief klein ten opzichte van de afstanden naar de DDZ gemeenten.

Verder wil ik opmerken dat de afweging van de gemeenteraad financiële beperkingen inhoudt, immers de vaste uitkeringen van het gemeentefonds zijn gekoppeld aan het aantal inwoners van de gemeenten, deze uitkering is aanzienlijk groter als men samengaat met de gemeente Arnhem.

Wellicht krijgt u de indruk dat ik een voorkeur heb om op te gaan in de gemeente Arnhem, dat is echter niet het geval. Ik heb in principe geen voorkeur maar wil als burger wel een evenwichtige afweging kunnen maken, en die afweging is helaas niet mogelijk geweest voor uw raadsbesluit.

Bij uw besluit om uit te komen bij de DDZ keuze geeft de raad in principe alle troeven uit handen voordat de onderhandelingen überhaupt hebben plaatsgevonden, zodat de DDZ gemeenten achterover kunnen leunen. Dit besluit lijkt veel op deze fictieve metafoor. Ik koop een auto maar weet niet wat deze auto kost, wanneer hij geleverd wordt en hoe hij er in werkelijkheid uitziet.

Trump heeft blijkbaar uw besluit gelezen, ook hij geeft alle veroverde gebieden van de Oekraïne weg, zegt dat men geen lid meer kan worden van de NAVO, en dan pas beginnen de onderhandelingen, een vreemde onderhandelingspositie zult u zeggen, maar in concreto doet de gemeente Westervoort hetzelfde, immers zij geven hun onderhandelingspositie weg, en moeten maar afwachten wat ze daarvoor terug krijgen.

Om de burgers toch inspraak te geven in het proces van de herindeling, stel ik voor een bindend referendum onder de burgers van de gemeente Westervoort te houden. De inwoners van de gemeente Duiven zijn ons al voor gegaan met onderzoeken/voorstellen voor een adviserend referendum.

Een raadgevend referendum over het onderwerp herindeling is te algemeen, immers de politiek kan dan allerlei bezwaren inbrengen/ ideeën wegmoffelen waardoor hun eigen visie (soms tunnelvisie) alsnog wordt doorgedrukt, indien deze visie afwijkt van het voorstel van de burgers.

De eerste aanzet om te komen tot de deze stap kan worden gezet door middel van een motie of raadsvoorstel in de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad. Diverse gemeenten hebben al referenda gehouden, dus de ambtelijke voorbereiding hoeft niet al teveel tijd te kosten.

In dit referendum dienen belangrijke keuzes op basis van prioriteiten aan de burgers worden voorgelegd, zoals voorzieningen, vervanging gemeentehuis, financiële zaken , bereikbaarheid etc..

De uitwerking van de voorstellen om te komen tot een bindend referendum dienen uiterlijk op 1 oktober 2025 gereed te zijn, waarna er voorlichtingsavonden kunnen worden gehouden voor de burgers. Op 18 maart 2026 kan het referendum , tegelijkertijd met de gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden.

Dan pas mag u als politiek zeggen, de burger heeft geparticipeerd bij de herindeling wat de uitkomst van dit bindende referendum ook moge zijn.

In concreto stel ik voor:

1. Kom op zeer korte termijn, bijv. de eerst volgende raadsvergadering met een motie of initiatief voorstel om te komen tot een voorstel voor een bindend referendum op 18-3-2026. Zeg niet, we hebben geen tijd. Als ik nu het nutteloze werk zie van ambtenaren die bezig zijn met o.a. de herziening van uw subsidiebeleid, namelijk afstemming met de gemeente Duiven, dan vraag ik mij af wat uw raad heeft besloten over de herindeling met de overige DDZ gemeenten; 2. Uiterlijk 1 oktober 2025 dienen de voorstellen voor de gemeentelijke herindeling/ referendum gereed te zijn, waarna de voorstellen kunnen worden besproken met de burgers; 3. Op 18 maart 2026 dient het bindend referendum te worden gehouden, tegelijkertijd met de gemeenteraadsverkiezingen. Hierdoor worden extra kosten voor het referendum gepaard en kunnen burgers met trots zeggen:

DE POLITIEK HEEFT NAAR ONS GELUISTERD.

Als de politiek niet instemt met een bindend referendum of helemaal hieraan geen aandacht besteedt dan kan de kiezer op 18 maart 2026 bepalen welke politieke partij zij nog willen steunen, dan is dat de ultieme " afrekening"

Ik dank u voor uw aandacht voor mijn betoog, en zeg tot slot: " Ga aan de slag, de tijd is kort".